

Posudek diplomové práce Šarloty Socháňové
Charakteristické črty a témy súčasnej kolumbijskej literárnej tvorby. Drogové násilie a osobná skúsenosť

Vedoucí práce: Mgr. Dora Poláková, Ph.D.

Oponent: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Práce Šarloty Socháňové je cenná už volbou tématu a relativní šíří záběru: charakterizuje pět současných kolumbijských románů od čtyř autorů, jimiž jsou Gabriel García Márquez, Héctor Abad Faciolince, Juan Gabriel Vásquez a Tomás González. Zájem o současnost jedné národní literatury má konkrétnější kontury než všeobecná hispanoamerická dimenze. Autorku osobně zaujala právě Kolumbie, skrze její literaturu se dostává k situaci této země, k její nedávné těžké historii a její přítomnosti. Čte romány jako svého druhu zprávu o životě v Kolumbii, přičemž vychází z žánru *Zprávy o jednom únosu* Garcíi Márqueze. Avšak nepodlehla povrchnosti pouze tematické četby ani nebezpečí chtít informativně představit málo známé autory (ostatně tři díla z uvedených pěti byla přeložena do češtiny, jedno též do slovenštiny).

Práce zdůrazňuje jako příznačné téma drogového obchodu a rozpoutaného násilí, které kolumbijskou společnost otřesně zasáhlo v osmdesátých letech a které dominuje v prvních třech zkoumaných románech. Šarlota Socháňová ho pojednává s porozuměním pro literární fakt, zkoumá, jaké žánrové problémy a možnosti taková extrémní společenská a osobní zkušenost staví před prozaika, ať jde o otázku vztahu mezi literaturou a žurnalistikou (u díla Garcíi Márqueze), o vymezení typu autobiografického románu (u Abada Faciolince) nebo o typologické otázky u tzv. románu o narkoobchodu (u Vásquezova *Hluku padajících věcí*). Netradičně se tak autorka vyrovnala s teoretickými otázkami u každého románu zvlášť, což umožnilo propojovat teorii s interpretací díla.

Zařazení dvou románů na jiné téma trochu uvolnilo sevřenost diplomové práce. U Gonzálezova románu *Neuchopitelné světlo*, o osudu malíře, zůstává genologický přístup k typu „románu o umělci“, avšak u posledního zkoumaného díla, Vásquezova románu *Reputace*, není zcela jasný důvod jeho zařazení na toto místo ani jeho stručnosti. Přesto právě uvedení děl na jiná témata obohacuje pohled na současnou kolumbijskou prózu a ukáže obecnější téma než násilí i v samých románech o období násilí. Za konkrétními náměty diplomantka odkrývá široké společné téma významu všednodennosti individuálních životů. A druhým společným momentem je stěžejní otázka osobní zkušenosti. O ní celá práce uvažuje v tematické rovině, v podobě autobiografických prvků, přičemž se často opírá o publikovaná interview s autory. Ale navíc bere v potaz také zkušenost spisovatele s vlastním psaním a pro charakteristiku stylu díla, citění rytmu prózy apod. opět využívá i svědectví samých autorů.

Šarlota Socháňová tedy ve své práci z různých aspektů reflektuje prostoupení života a literatury, což je jedna ze základních a stále otevřených otázek myšlení o literatuře. Proto je organickým nápadem připojit k práci anketu s deseti kolumbijskými respondenty jako malý vhled do „neliterární“ osobní zkušenosti s realitou i s literaturou jejich země. Specifickým způsobem tak příloha utvrzuje autorčino zaujetí pro Kolumbii.

Šarlota Socháňová dobře zvládá práci s odbornou literaturou. Ojedinele působí zapojení sekundární literatury nejistě (citace Hodrové na s. 35 – u obhajoby by bylo možno osvětlit). Z celého pojetí relativně rozsáhlé diplomové práce je patrná dlouhodobější příprava.

Jazyk této slovensky psané práce je kultivovaný a má náležité znaky odborného stylu (redakční připomínky by se týkaly interpunkce, také v textu není zřetelně uvedena datace vydání zkoumaných románů). Smysl pro jazyk je patrný i v autorčiných překladech citátů.

Práce Šarloty Socháňové splnila nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

Anna Housková

10. 6. 2019